

**Аналіз регуляторного впливу
проекту регуляторного акту – рішення Виконавчого комітету Кобеляцької міської
ради «Про затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами
для населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади
на 2026-2029 роки»**

Назва регуляторного акту – проєкт рішення Виконавчого комітету Кобеляцької міської ради «Про затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами для населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2026-2029 роки»

Регуляторний орган – Кобеляцька міська рада.

Розробник документа – Комунальне підприємство «Водоканал Плюс» Кобеляцької міської ради

Даний аналіз регуляторного впливу (далі – Аналіз) розроблений на виконання та з дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 №1160-IV та Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 року №308 та визначає правові і організаційні засади реалізації положень пп. 16 п. «а» ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо затвердження норм надання послуг з управління побутовими відходами.

**I. ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ, ЯКУ ПРОПОНУЄТЬСЯ РОЗВ'ЯЗАТИ
ШЛЯХОМ ПРИЙНЯТТЯ ЗАЗНАЧЕНОГО РЕГУЛЯТОРНОГО АКТУ.**

ПРОБЛЕМА – на сьогодні існує проблема, пов'язана з тим, що існуючі норми вивезення твердих побутових відходів на території м.Кобеляки не повною мірою відповідають нормам Закону України від 20 червня 2022 р. № 2320-IX «Про управління відходами» (далі – Закон), яким було внесено суттєві зміни до законодавства у сфері управління побутовими відходами з урахуванням вимог відповідних європейських директив, а також існує потреба встановлення мінімальних добових норм надання послуги з управління побутовими відходами з метою забезпечення рівних можливостей доступу до отримання споживачами послуги з управління побутовими відходами та у разі неможливості здійснити вимірювання кількості побутових відходів під час запровадження послуги з управління побутовими відходами на території Кобеляцької міської територіальної громади. Крім того існуючі норми надання послуг з вивезення твердих побутових відходів не відображають фактичне накопичення твердих побутових відходів на території Кобеляцької міської територіальної громади. На основі проведеного дослідження та розрахунків норм утворення ПВ населенням на основі розрахунків фактичних даних, проведеним ПП «Інститут екології», встановлено перевищення попередніх норм на 5-15%.

Регуляторним актом, що є предметом цього Аналізу, планується затвердити нові, уточнені норми надання послуг з управління побутовими відходами. Повноваження щодо затвердження зазначених норм віднесені до компетенції виконавчих органів місцевого самоврядування.

Норма - це кількісний показник споживання послуг з вивезення побутових відходів, які утворюються на одну розрахункову одиницю (одного мешканця для житлової забудови, одне місце в готелі, гуртожитку та ін., 1 кв.м торгівельної та складської площі, вокзалів, автостоянок, пляжів та ін.; одне відвідування для поліклінік тощо) за одиницю часу та разом з тарифом є основою для плати за послугу з управління побутовими відходами. Норми надання послуг з вивезення побутових відходів визначаються з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2023 року № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами».

Регуляторним актом, що є предметом цього Аналізу, планується затвердити нові норми надання послуг з управління побутовими відходами для населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади, що є також необхідним для проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів.

Крім того, норми надання послуг використовуються для розрахунків у процесі визначення необхідної кількості машин та механізмів, обслуговуючого персоналу, планування робіт та витрат.

Відповідно до п. 1.4 Правил визначення норм надання послуг з управління побутовими відходами, затверджених наказом Міністерства житлово-комунального господарства № 259 від 30.07.2010 року норми переглядаються один раз на п'ять років. Діючі норми були затверджені рішенням виконавчого комітету Кобеляцької міської ради № 31 від 14.02.2019 року.

За результатами дослідження, проведеного ПП «Інститут екології», різниця між реальними показниками накопичення та нормами являється істотною, що негативно впливає на ситуацію у галузі управління побутовими відходами. При цьому слід зазначити, що санітарно-епідеміологічна ситуація на території Кобеляцької міської територіальної громади залежить, у тому числі, від своєчасності вирішення питань управління побутовими відходами.

Виникнення проблеми обумовлено динамічною зміною показників накопичення у зв'язку із змінами рівня життя населення та з ростом економічного потенціалу (об'ємів виробництва, продаж тощо) підприємств, установ та організацій. Істотно впливає на показники накопичення збільшення об'ємів використання одноразових пакувальних матеріалів та інших виробів одноразового використання (предмети споживання практично 100% в упаковці).

Використання прогресивних методів визначення об'ємів побутових відходів у цілому сприятиме покращенню ситуації в галузі управління побутовими відходами на території Кобеляцької міської територіальної громади.

Проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів, оскільки відповідно до п.3 ст.7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», правил надання послуг з управління побутових відходів, встановлення норм утворення побутових відходів належить до виключної компетенції органів місцевого самоврядування.

Прийняття рішення дозволить вирішити проблему невідповідності норм надання послуг з управління відходами в цілому, тобто є самодостатнім та здійснюється на виконання Програми благоустрою населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2024-2026 роки, затвердженої рішенням п'ятдесят третьої сесії восьмого скликання Кобеляцької міської ради Полтавського району Полтавської області від 13.09.2024 №4.

Враховуючи вище викладене, а також Звіт з науково-дослідної роботи «Проведення досліджень обсягів накопичення побутових відходів на об'єктах їх утворення та розроблення норм надання послуг з управління побутових відходів у Кобеляцькій міській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області», розроблений ПП «Інститут екології», пропонується з метою забезпечення позитивного впливу на систему управління відходами вирішити зазначену проблему шляхом перегляду відповідних норм.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи	Так	Ні
Громадяни	Так	
Держава/міське самоврядування	Так	
Суб'єкти господарювання	Так	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	

II. Цілі державного регулювання.

Метою даного регулювання є встановлення економічно обґрунтованих норм надання послуг з управління побутових відходів, що застосовуються у практичній діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств перевізників, споживачів відповідних послуг. Встановлення економічно обґрунтованих норм надання послуг з управління побутовими відходами допоможе також опосередковано досягти наступних цілей:

- приведення у відповідність та затвердження норм надання послуг з управління побутовими відходами на території Кобеляцької міської територіальної громади;
- організувати діяльність щодо управління побутовими відходами та, як наслідок, покращити санітарно-епідеміологічну ситуацію в територіальній громаді;
- досягти балансу між коштами, що виділяються з бюджету різних рівнів на санітарну очистку територіальної громади та реальними потребами галузі.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Проведення аналізу вигоди та витрат у його повному обсязі є складною процедурою, оскільки передбачає систематичний збір та аналіз інформації, розрахунок вигоди та витрат для значного проміжку часу, застосування різних математичних, економічних та соціальних моделей.

В якості альтернативних способів для досягнення цілей пропонується три способи:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження існуючої ситуації - альтернатива відхилена у зв'язку з тим, що в проблема взагалі не вирішуватиметься.
Альтернатива 2	Застосування нерегуляторних механізмів (ринкові механізми) – альтернатива відхилена у зв'язку з тим, що ринковий механізм не визначає середньорічну норму надання послуг із управління побутових відходів
Альтернатива 3	Прийняття даного регуляторного акта – альтернатива є прийнятною, так як досягає мети регулювання та відповідає нормам діючого законодавства

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей на сферу інтересів органу місцевого самоврядування:

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1	Відсутні	Втрат немає
Альтернатива 2	Відсутні	Втрат немає
Альтернатива 3	Відповідність вимогам чинного законодавства	Втрат немає

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1	Відсутні	Втрат немає
Альтернатива 2	Відсутні	Втрат немає
Альтернатива 3	Організація діяльності щодо управління побутовими відходами. Поліпшення санітарно-епідеміологічного стану територіальної громади.	Фінансові витрати та витрати часу на укладення договорів з виконавцями комунальних послуг з управління (збирання, перевезення) побутових відходів.

Показник	Великі	Середні	Малі	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під регулювання, одиниць	-	17	207	224
Питома вага групи у загальній кількості, %	-	7,6%	92,4%	100%

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей на сферу суб'єктів господарювання:

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1	Відсутні	Втрат немає
Альтернатива 2	Відсутні	Втрат немає
Альтернатива 3	Організація діяльності щодо управління побутовими відходами. Поліпшення санітарно-епідеміологічного стану територіальної громади.	Фінансові витрати та витрати часу на укладення договорів з виконавцями комунальних послуг з організації збирання, перевезення побутових відходів.

Метою цього регуляторного акту є реалізація благоустрою та організація збирання та перевезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Альтернативи	Переваги	Недоліки
Залишення усього без змін	Відсутні	Буде призводити до збільшення випадків порушення норм чинного законодавства у сфері благоустрою, управління побутовими відходами. Утворення великої кількості несанкціонованих сміттєзвалищ.
Обраний спосіб регулювання	Стимулюватиме та зобов'язуватиме громадян, суб'єктів господарювання та інших установ і організацій дотримуватися вимог законодавства України в сфері благоустрою, охорони навколишнього середовища та управління відходами.	Додаткові фінансові навантаження та часові витрати.

Перевага обраного виду регулювання над усіма іншими можливими способами ґрунтується на імперативності (загальнообов'язковості) рішень Виконавчого комітету Кобеляцької міської ради для виконання на території населених пунктів, що передбачено ст. 144 Конституції України та ст. 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Вибраний спосіб, а саме прийняття даного регуляторного акту Виконавчим комітетом Кобеляцької міської ради відповідає чинному законодавству та прямо вирішуватиме проблему, оскільки переможець конкурсу на збирання та перевезення відходів, повинен встановити тарифи та обсяг надання послуг, який розраховуватиметься відповідно до Правил надання послуг з управління побутовими відходами, затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2023 р. № 835 і на підставі норм, затверджених органом місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначення проблеми

Основною метою прийняття рішення є затвердження нових норм надання послуг з управління (збирання, перевезення) побутових відходів. Перегляд норм є об'єктивною необхідністю, доведеною науковцями та обумовленою законодавством України.

При ухваленні запропонованого регуляторного акту будуть діяти такі механізми та заходи, що забезпечать розв'язання визначених проблем стосовно надання послуг з управління побутових відходів:

- організація діяльності щодо управління побутових відходів та, як наслідок, покращення санітарно-епідеміологічної ситуації в територіальній громаді;
- підвищення рівня організації робіт та якості послуг;
- урегулювання відносин між виконавцем послуг і споживачами.

Застосування цих норм у розрахунках (щодо визначення вартості перевезень, об'ємів відходів, що утворюються на відповідних об'єктах, при плануванні, тощо) дозволить уникнути розбіжностей між їх розрахунковими та реальними економічно обґрунтованими та фактично підтверджені практикою) числовими виразами.

Застосування затверджених норм запровадить незначні витрати суб'єктів господарювання, громадян, органів місцевого самоврядування тощо. Ризик впливу зовнішніх факторів відсутній. Уразі зміни економічної, політичної, або соціальної ситуації яка вплине на кількісні показники, затверджені нормами, вони повинні бути переглянуті у встановленому чинним законодавством порядку.

Реалізація запропонованого механізму не вимагає від Виконавчого комітету Кобеляцької міської ради великих витрат. Організаційні заходи щодо введення цього акта в дію обмежуються необхідністю ознайомити зацікавлених осіб з його змістом шляхом опублікування у засобах масової інформації та необхідністю проведення періодичних відстежень. Таким чином впровадження практично не залежить від матеріального фактору.

VI. Оцінка виконання регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

За результатами прийняття зазначеного рішення Виконавчим комітетом Кобеляцької міської ради має бути досягнуто цілей, передбачених у розділі II цього Аналізу, а саме: приведення у відповідність та затвердження норм надання послуг з управління побутових відходів; організувати діяльність щодо управління побутовими відходами та, як наслідок, покращити санітарно-епідеміологічну ситуацію в територіальній громаді; досягти балансу між коштами, що виділяються з бюджету різних рівнів на санітарну очистку територіальної громади та реальними потребами галузі.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта.

Рішення Виконавчого комітету Кобеляцької міської ради «Про затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами для населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади на 2025-2029 роки» є регуляторним нормативно-правовим актом, який діє на невизначене коло осіб, є загальнообов'язковим до застосування на території населених пунктів Кобеляцької міської територіальної громади, строк дії якого становитиме 5 років та визначена можливість внесення до нього змін.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта.

Для даного регуляторного акта було визначено декілька вимірювальних показників результативності регуляторного акта, які безпосередньо пов'язані із цілями регуляторного акта та мають числовий вимір та прогностні значення. Тобто цей розділ містить перелік вимірювальних показників, які характеризують наслідки дії регуляторного акта. Саме на підставі порівняння цих прогностичних показників та отриманих у подальшому даних (при проведенні базового, повторного та періодичних відстежень) можна буде зробити висновки про досягнення очікуваних результатів та досягнення цілей регулювання.

Визначення декількох обчислюваних показників результативності регуляторного акта буде безпосередньо пов'язано із цілями регуляторного акта та матиме числовий вимір і прогностні значення, а саме:

- обсяг наданих послуг із управління побутових відходів
- рівень оплати послуг із управління побутових відходів
- звернення громадян щодо надання послуг із управління побутових відходів
- кількості порушень правил благоустрою (до яких входить відсутність договору на управління побутових відходів), які обчислюються відповідно до кількості протоколів про адміністративні правопорушення за ст. 152 КУпАП;

На підставі даних, отриманих при проведенні обстеження результативності регуляторного акту в разі його прийняття, буде можливо зробити висновки про досягнення очікуваних результатів та цілей регулювання.

Заходи для вистежування дії регуляторного акту визначено ст. 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» серед основних методів одержання результатів відстеження:

- звітність підприємств щодо надходження коштів за надання послуг;
- використання існуючої законодавчої та правової бази у сфері надання послуг;
- здійснення порівняльного аналізу.

Повторне відстеження результативності буде здійснюватися через рік після набрання чинності цього регуляторного акту. Періодичне відстеження результативності буде здійснюватися через три роки.

Відстеження цього регуляторного акту здійснюватиметься статистичним методом.

Директор ККП «Водоканал Плюс»

Сергій ТКАЧЕНКО